

PhDr. Martin Groman

Uplatňování propagandy a metod řízení a regulace regionálního tisku v Československu 1948–1956 (na příkladu direktiv KV a OV KSČ a libereckého regionu)
doktorská práce

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta sociálních věd

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

katedra mediálních studií

Praha 2011

Předložená doktorská práce PhDr. Martina Gromana se zabývá tématem, které společenské vědy teprve zpracovávají, přičemž přirozeně se prostor zkoumání zaplňuje postupně, stejně tak se rozšiřuje i okruh autorů, kteří se tomuto tématu věnují. Je tedy nutné přivítat dalšího autora, jenž se touto cestou, materiálově i časově značně náročnou, vydává. Samotné téma práce pak spojuje historickou problematiku s mediální, což rozšiřuje a specifikuje samotný prostor autorského zkoumání. Časové vymezení je logicky a přesvědčivě voleno a je zapotřebí dodat, že autor si dobře uvědomuje jak význam tohoto období, tak i jeho ukotvení v kontextu celého období od února 1948 (přičemž si je vědom ideologických a politických souvislostí souvisejících s předchozím obdobím mezi květnem 1945 a únorem 1948) až po listopad 1989.

Téma, jeho výzkum a analýza, jak vyplývá z úvodu práce, měly být širší, ale nakonec autor zvolil pouze liberecký region. Materiálu přesto pro svou volbu shromáždil velké množství a z tohoto množství volil uvážlivě jen to, co je z historického a mediálního zkoumání důležité a signifikantní. Spolehlivě a s přehledem využívá většinu zdrojů, které jsou jak relevantní, tak dobře a se znalostí pramenů a literatury voleny. S pojmy centrum a region, které právě v tomto období hrají důležitou, ale také z hlediska ideologického, nikoliv tedy jen politického, odlišnou roli, pracuje s nadhledem. Stejně tak dobře se orientuje v orgánech KSČ, počínaje těmi vrcholovými, až po místní orgány v regionu, představuje jednotlivé peripetie vývoje ve všech jeho fázích, jejich aktéry a kolektivní i individuální rozhodnutí. Rovněž mediální problematika regionu i celé země je dobře prezentována po celé toto období, představeny jednotlivé tituly, opět pak se všemi změnami, které je provázely.

Přirozeně, že každá taková práce může mít své limity, vyvolává některé otázky i doplnění, které oponent nutně vznáší. Autor při své analýze se snaží poctivě zachytit celé období v komplexní analýze, a proto cituje z velkého a bohatého množství materiálů, uvádí na scénu množství osob. Kvituji s povděkem, že ty z těch známějších, respektive i ty z těch, které potom hrály třeba například významnou roli v dalším vývoji jak KSČ, tak země, krátce představuje v poznámkovém aparátu. U některých mi však chybí úplné údaje o nich, například životní, tj. i úmrtí a tak podobně. Někde dokonce, u těch nejznámějších, autor a priori předpokládá některé znalosti, které však ani poučení čtenáři nemohou mít a také nemají. Je také pochopitelné, že toto sledované období má určité důležité, a historiky i politology, ale i všemi dalšími odborníky popisované a zachycované, body, mezníky, krizová údobí a tak podobně. To v sobě skýtá vždy jisté nebezpečí nerovnoměrně rozděleného zájmu, což je však pochopitelné a přirozené, těžko se tomu dá ubránit. V tomto případě i Martin Groman se nedokáže ubránit jakožto autor důrazu na roky 1948, 1953 a 1956. Ostatní léta jsou zastoupena poněkud nerovnoměrně, někde opomíjena zbytečně či se v textu poněkud ztrácejí nebo alespoň zbytečně ustupují do pozadí. Chápu to nikoliv ani jako výtku, spíše jen jako

konstatování, protože zase na druhé straně autor dokáže všechny důležité změny a uzlové body vývoje velmi dobře dokumentačně a koneckonců i osobnostně a materiálově představit.

Doktorská práce má 165 stran, je po jazykové a stylistické stránce solidně zpracována, byť někde jsou zbytečné překlapy, které padají na vrub poslední korektury, a na některých místech i prohrěšky proti pravidlům jazyka (psaní procent apod.). To jsou však z hlediska celého textu výtky marginální povahy.

Doktorskou práci PhDr. Martina Gromana považuji za kvalitní a zajímavý příspěvek na poli mediálního a historického zkoumání padesátých let v Československu, jenž si jistě najde své místo v badatelské literatuře o tomto období, a zároveň poslouží všem dalším mediálním odborníkům. Doporučuji ji k obhajobě.

doc. PhDr. Jan Halada, CSc.
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova Praha

19. 9. 2011

